

Kompetentsipõhise eneseanalüüsi vorm täiskasvanute koolitaja, tase 8 kutse taotlejale

Nimi: Georgi Skorobogatov

Esmalt palume Teil analüüsida 8. taseme täiskasvanute koolitaja kutse läbivaid kompetentse.

Nr	Kompetentsi lühikirjeldus
1	<p>Valdab koolitusel käsitletavat valdkonda/teemat/ainet, hoiab end kursis valdkondlike uuendustega, arvestades valdkonna- ja ainealase teadmuse, teaduspõhisuse ja parimate praktikate ning õppekavast/koolitusprogrammist.</p> <p>Minu töös koolitajana on välja kujunenud kolm peamist valdkonda: koolitajate koolitused, õppimisoskuste koolitused ja tööle kandideerijate koolitused. Andragoogika bakalaureuse- ja magistriõpingud Tallinna Ülikoolis koos minu koolituskogemusega on andnud mulle laiapõhjalise ettevalmistuse erinevate koolitamise ja õpetamisega seotud teemade käsitlemiseks. Muu hulgas olen õpingute käigus saanud ka haridustehnoloogilise ettevalmistuse, töötanud Tallinna Ülikooli haridustehnoloogia keskuse juures OPAH e-portfoolio loomise meeskonnas ning Piirivalveametis Moodle õpikeskkonna juurutamise eestvedajana kvaliteedihalduse jaoskonnas. Nende kogemuste käigus olen saanud vajaliku baasi oma haridustehnoloogiliste oskuste arendamiseks ning praktiseerides ja õppides koolitustel ja iseseisvalt erinevate digivahendite kasutamist, valdan ma ka antud temaatikat.</p> <p>Töö Sihtasutuses Kutsekoda Euroopa Komisjoni Europassi ja kvalifikatsiooniraamistiku teemadega ning kogemus ettevõtte tegevjuhina ning pikaajaline kogemus projektimeskondade juhina annab mulle vajaliku kompetentsuse oskuste analüüsi ja esitlemise, tööturu võimaluste ja vajaduste õpetamiseks tööotsijatele.</p> <p>Tõendusmaterjalidena on e-portfooliosse lisatud magistriõpingute diplom ja CV. Lisan ka OPAH e-portfoolio loomisel osalemist kinnitava kirjalikku kontseptsiooni. Näide Europassi tööle kandideerimise valdkonna kompetentsist.</p>
2	<p>Teab täiskasvanukoolituse põhiprintsiipe ja lähtub koolitusel täiskasvanud õppija eripäradest.</p> <p>Lähtun andragoogika printsiipidest oma tegevuses koolitajana õppeprotsessi kavandamisel, läbiviimisel ja hindamisel, aga ka juhina meeskondade moodustamisel, eesmärkide seadmisel, protsesside üle vastutuse jagamisel ning kolleegide tunnustamisel. Olen veendunud, et andragoogika põhiprintsiipide rakendamine ning täiskasvanud õppija eripäradest lähtumine koolitusel on minu jaoks muutunud täiesti loomulikuks lähenemiseks. Miks? Sest ma ei kujuta ette oma koolitust ilma selleta, et julgustaksin õppijat mõtestama oma õpivajadusi, sõnastama eesmärgid ja ootusi, olema teadlik oma vajadustest; austamata ja kohtlemata võrdsena igat osalejat grupis; arvestamata õppija kogemustega ja suunamata teda oma õppimise juhtimise ja reflekteerimise suunas.</p> <p>Minu jaoks on õppija õppeprotsessis primaarne ja mõnes pikemaajalise koostööpartneri puhul koolitajate väljaõpet pakkudes olen seda põhimõtet rakendanud näiteks selliselt, et olukorras, kus grupp on olnud väiksem ja koolituse korraldaja on pidanud kärpima koolitustunde eelarve puudujäägi tõttu, olen teinud tööd vabatahtlikuna, kuna minu jaoks on oluline, et õppijad saaksid vajalikku õpikogemuse osaliseks ka siis, kui mu tööst tasustatakse vaid osa. Samuti olen näiteks loovutanud osa minu teemade käsitlemiseks ettenähtud ajast teistele koolitajatele ja teemadele, kui õpegrupi vajadustest tulenevalt on see olnud parim lahendus.</p> <p>Koolituste kavandamisel ja õppekavade koostamisel pööran suurt tähelepanu oskuste ja teadmiste praktilisusele ja reaalsele kasutusvõimalustele. Näiteks õppijale nii abstraktsetena tunduvate õpioskuste õppimine osutub minu koolitustel õppijate jaoks väga kasulikuks, täiesti praktiliseks ja vajalikuks õpikogemuseks. Kuigi mõnel veebiseminaril olen eelistanud formaadist ja tellimusest tulenevalt interaktiivse loengu meetodit, võin väita, et enamus minu koolitusi on üles ehitatud koostööle ja õppijate aktiivsusele.</p> <p>Eneseanalüüsi erinevates osades toon ma näiteid andragoogika põhiprintsiipide rakendamise ja õppija eripäradest ja eesmärkide arvestamiseks kohandan koolitusprogrammi, meetodeid, õpikeskkonda, õppematerjale jmt.</p>
3	<p>Väärtustab täiskasvanud õppijat, järgib oma töös eetilisi norme (vt lisa 3 Täiskasvanute koolitaja eetikakoodeks) ja konfidentsiaalsusnõudeid; hoiab kutse mainet.</p>

	<p>Oma koolitustegevuses lähtun põhimõttest, et igal inimesel on midagi, mida teistele õpetada, iga inimese ja iga tema kogemus on väärtuslik õppimise võimalusena. Näiteks õppimisoskuste koolitustele tulevad sageli inimesed, kes arvavad, et nad ei suuda asju meelde jätta, et nad ei oska õppida, et neid ei ole tööturul vajalikud, et nende õppimiskogemused on olnud halvad õpetajate tõttu, et nad on liiga vanad või liiga kaua lastega kodus olnud või liiga kaua ühte ja sama tööd teinud, nad ei tea, kuhu edasi oma (õpi)teel minna. Loon nende jaoks sellised toetavad, usaldusväärsed, väärtustavad tingimused, kus nad leiavad taas usu endasse, oma võimetusse, õpivad väärtustama oma kogemust, avastavad oma tugevusi ning leiavad uusi viise ja teid oma arengu kavandamiseks. Mõned inimesed jätkavad oma katkenud haridusteed täiskasvanute gümnaasiumis või ülikoolis, mõned jätkavad õppimist koolitustel, avastavad e-õppe võimalusi, sooritavad edukalt eksameid – nende endi sõnul teevad nad seda edukalt just tänu õppimisoskuste koolitusele õpitule ja kogetule.</p> <p>Koolitaja kutse-eeetika aspektidest tahaksin välja tuua kõige tähtsama oma mõjuvõimu teadvustamise inimese üle olukorras, kus ta on tulnud sinu loodud õpisisituatsiooni, avanud ennast, usaldanud oma lugu sulle ja kaasõppijale ja ootab suuniseid, kuhu ja kuidas edasi minna. Taaskord õppimisoskuste koolituse juurde tagasi tulles, on selle üks osa kovisiooni meetodil õppijate õppimis- ja arengutakistustele lahenduste leidmine ja edaspidise arengu eesmärkide seadmine. Kovisiooni meetodina ning kasutatavat mudelit tutvustades tuletame õppijatega meelde ka koolituse alguses õpilepingu meetodil sõlmitud konfidentsiaalsuse, asutuse ning arvamuste paljususe põhimõtteid. Kovisiooni läbiviimisel jälgin ennast ning tuletan meelde ka õppijatele, et nad ei annaks hinnanguid, vaid esitaksid olukorra analüüsi ja kriitilist mõtlemist toetavaid küsimusi.</p>
4	<p>Järgib täiskasvanuõpet ja teisi valdkonna tegevusi reguleerivaid õigusakte.</p>
	<p>Peamine täiskasvanuõpet reguleeriv õigusakt, millest juhindun oma töös on Täiskasvanute koolituse seadus ja selle alusel haridus- ja teadusministri määrusega kinnitatud täienduskoolituse standard. Nende dokumentide alusel on minu organisatsioon, mille alt koolitusi pakun on registreeritud EHISes täienduskoolitusasutusena (esitatud majandustegevusteadete), regulatsioonist tulenevalt edastan ma organisatsiooni nimel HTMile iga-aastaselt tegevusnäitajaid, organisatsiooni kodulehel koolitajale.ee on täidetud kõik seadusest tulenevad täienduskoolitusasutusele esitatavad nõuded ning ka täienduskoolituse õppekavu koostan ma hoolikalt järgides kõiki regulatsiooni ja hea tava aspekte. Ka koolituse lõpetamisel tunnistuste ja tõendite väljastamisel pean ma silmas õigusaktides ja juhendmaterjalides toodud nõudeid ja soovitusi.</p> <p>Muud konkreetset minu töös olulised seadused, mida järgin on kutseseadus ja haldusmenetluse seadus, aga muidugi ka andmekaitse seadus.</p>
5	<p>Annab õppijatele tagasisidet kogu koolitusprotsessi vältel.</p>
	<p>Õppijatele annan tagasisidet õppeprotsessi vältel alates esimest kohtumisest kuni koolituse lõpuni. Peamine printsiip on minu jaoks, et tagasiside peab olema õppija arengut toetav, edasiviiv, aga ka tema saavutusi ja tugevuste tunnustav. Püüan tagasiside andmisel aidata õppijal endal mõista oma tugevusi ja arenguvajadusi. Püüan tagasiside andmisel vältida valmisvastuste andmist, eelistades pigem kriitiliste küsimuste esitamist. Sobivatel hetkedel avaldan õppijatele tunnustust ja kiitust, tuues välja, mis neil hästi õnnestunud on ja millega tasuks kindlasti jätkata. Õppija või õppijate grupi esitatud tööde tulemuste tagasisidestamisel aitan neil leida uusi seoseid varem õpituga, mõista paremini läbitud materjali tuuma ning suunata neid teemat edasi uurima. Koolituse käigus sooritatavatele rühmatöödele eelistan anda suulist tagasisidet. Aga näiteks koolitajate mikroõppe – videosalvestusega lühikoolituste läbiviimisel – loon tingimusi kus suulist ja kirjalikku tagasisidet saab õppija nii minult kui ka kõikidelt grupikaaslastelt.</p>
6	<p>Kasutab korrektset koolituse läbiviimise keelt kõnes ja kirjas.</p>
	<p>Minu igapäevased suhtlus- ja töökeeled on eesti, vene ja inglise keeled. Olles õppinud andragoogikat kuue aasta jooksul eesti keeles ning lugedes inglisekeelset erialast kirjandust, oli minu jaoks väga keeruline alustada koolitajate koolitusega vene keeles, sest pidin taasavastama erialast sõnavara. Minu jaoks võrdus see oma emakeele uuesti õppimisega. Mind on aidanud selles eelkõige erialane kirjandus aga ka suhtlus vene keelt kõnelevate kolleegidega. Väärtustan korrektset keekekastust, mistahes keeles raskuste või kõhklaste tekkimisel otsin nõu sõnaraamatutest ning hoolin ka erialase terminoloogia korrektsest kasutamisest.</p>
7	<p>Kasutab asjakohaseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) vahendeid õppeprotsessi ettevalmistamisel, läbiviimisel, hindamisel ja enesearengu toetamisel; oskab allikakriitiliselt veebipõhist infot otsida; teab digiõppe võimalusi ja oskab kasutada sobilikke meetodeid digiõppe läbiviimiseks täiskasvanute koolituses; oskab luua,</p>

kasutada ja jagada veebipõhiseid materjale.

Vähe on neid koolitusi, kus ma ei kasuta kaasaegset digiõppevara. Viimase 4-5 aasta lemmikuks on kujunenud Padlet keskkond, mis võimaldab õppe sisu hallata ja õppeprotsessi struktureerida, õppijat kaasata ning võimaldada talle ligipääsu kogu koolituse sisule mistahes talle sobival ajal. Koolitustel kasutan sageli mõistekaardi kasutamise tarkvara nagu Coggle või Mindmeister, esitlustarkvara Zeetings. Õppijate koolitusvajaduse ja tausta teada saamiseks ning tagasiside kogumiseks kasutan Typeform rakendust ja täiesti asendamatuks koolitusmaterjalide loomise vahendiks on minu jaoks kujunenud Canva. Varasem kogemus on mul ka traditsioonilise õppehaldussüsteemiga Moodle. Täna on muutunud igapäevaseks õppevaraks Zoom, MS Teams ja Google Meet, Webex jm taoline, mida huvitaval kombel on paljud hakanud nimetama lausa õppekeskkondadeks. Kuigi Zoomi tarkvara kasutasin ja veebiseminare viisin läbi pikalt ka enne pandeemia algust ja üldist õppetegevuse internetti kolimist, siiski eelistan tihti peale võimalusel koolituste läbiviimist õppijatega samas füüsilises ruumis olles. Aga ka sel juhul juhendan, suunan ja toetan ka kõige madalamate digioskustega õppijaid, et nad võtaksid kasutusele ja tuleksid toime nende digivahenditega, mida ma koolitustel kasutan. Pandeemiast tulenevalt olen siiski mitu oma koolitust täielikult veebipõhiseks ümberdisaininud – eelkõige koolitaja koolituse valdkonnas.

Järgnevalt palume Teil analüüsida 8. taseme kompetentse. Iga kompetentsi puhul on esitatud tegevusnäitajad, mida palume teil analüüsida lahtris *Kompetentsi tõendamine* või *Kompetentsi tõendamine ja tõendusmaterjali esitamine*. Võimalik on sisestada tekst pikkusega kuni 2000 tähemärki. Kirjeldage ja analüüsige tegevusi, mis iseloomustavad teie käitumist koolitusprotsessis; faktilisi andmeid, kui need tõendavad kompetentsi ilmumist vm olulist informatsiooni enda kui koolitaja tegevuse kohta. Tooge konkreetseid näiteid. Portfoolios esitatud tõendusmaterjalid peavad iseloomustama konkreetset kompetentsi ja olema otselingiga kättesaadavad. Järgnevalt palume Teil analüüsida 8. taseme kompetentse. Iga kompetentsi puhul on esitatud tegevusnäitajad, mida palume teil analüüsida lahtris *Kompetentsi tõendamine* või *Kompetentsi tõendamine ja tõendusmaterjali esitamine*. Võimalik on sisestada tekst pikkusega kuni 2000 tähemärki. Kirjeldage ja analüüsige tegevusi, mis iseloomustavad teie käitumist koolitusprotsessis; faktilisi andmeid, kui need tõendavad kompetentsi ilmumist vm olulist informatsiooni enda kui koolitaja tegevuse kohta. Tooge konkreetseid näiteid. Portfoolios esitatud tõendusmaterjalid peavad iseloomustama konkreetset kompetentsi ja olema otselingiga kättesaadavad. Järgnevalt palume Teil analüüsida 8. taseme kompetentse. Iga kompetentsi puhul on esitatud tegevusnäitajad, mida palume teil analüüsida lahtris *Kompetentsi tõendamine* või *Kompetentsi tõendamine ja tõendusmaterjali esitamine*. Võimalik on sisestada tekst pikkusega kuni 2000 tähemärki. Kirjeldage ja analüüsige tegevusi, mis iseloomustavad teie käitumist koolitusprotsessis; faktilisi andmeid, kui need tõendavad kompetentsi ilmumist vm olulist informatsiooni enda kui koolitaja tegevuse kohta. Tooge konkreetseid näiteid. Portfoolios esitatud tõendusmaterjalid peavad iseloomustama konkreetset kompetentsi ja olema otselingiga kättesaadavad. Portfoolios esitatud tõendusmaterjalid peavad iseloomustama

1. Õppeprotsessi ettevalmistamine

1.1 Selgitab välja, analüüsib ja üldistab õpperühma õpi- ja erivajadusi, lähtudes sihtgrupi arenguvajadustest ning juhindudes valdkonna arengust.

<i>Kompetentsi tõendamine</i>	<p>Eristades sihtgruppide õpivajadusi mikro, meso ja makrotasandil, keskendun oma koolitustegevuses eelkõige meso- ja mikrotasandi vajadustele ning nende alusel õpiesmärkide sõnastamisele. Koolitusvajaduste väljaselgitamiseks kasutan eelkõige kvalitatiivset analüüsi ning deduktiivset lähenemisviisi. Mesotasandi – ehk grupi tasandil - olen rakendanud küsitlusi ja fookusgruppi intervjuu meetodeid. Näiteks õppimisoskuste koolituse registreerimisvormil toetan ja suunan õppijat mõtestama ning sõnastama oma õpivajadust. Lisan siia ka väljavõtte ühe grupi vastustest. Taoliste andmete kogumine võimaldab mul teha valikuid, millistele teemadele rohkem tähelepanu pöörata, milliseid näiteid kasutada õppeprotsessis, milliseid meetodeid kasutusele võtta. Väga väärtuslik info on ka grupi mitmekesisuse või sarnasuse ehk homo- või heterogeensuse kohta. Lisaks registreerimisvormile ühe õppekava alusel toimuvate koolituste või jätkukoolituste puhul kasutan alati koolitusvajaduste määramisel möödunud koolituste tulemuslikkuse hindamisest tehtud järeldusi.</p> <p>Mikrotasandil olen kasutanud meetodina näiteks arenguestluse läbiviimist konkreetse õppijaga, ei aidata välja selgitada just tema konkreetse arenguvajaduse. Tõhus meetod on ka kirjaliku eneseanalüüsi koostamine, mida olen saanud rakendada koolituste puhul, kus on planeeritud rohkem ajalist ressursi. Lisan portfooliosse ühe eduka ja kaua tegutseva andragoogilisi väärtusi austava koolitusasutuse personalile läbi viidud refleksiivse praktika koolituse täpse koolitusvajaduse määramiseks kasutatud</p>
-------------------------------	--

	<p>kahest ametialasest rollist lähtuvalt koostatud eneseanalüüsivorme. Lisaks eneseanalüüside eelneva läbitöötamisega osalesin selle ettevõtte kahe koolitaja koolitusel vaatlejana ning analüüsisin koolituse videosalvestust nende õppijate refleksiooni toetavate praktikate kaardistamiseks.</p> <p>Meetodina olen makrotasandi koolitusvajaduste määramiseks peamiselt kasutanud võtmeisikute/ekspertide intervjuerimist ja dokumendianalüüsi, nende tulemuste kõrvutamist. Viimase aasta saavutuseks oma töös EPALE Eesti keskuse juhina pean edukalt enda koostatud uuringu lähteülesannet ja metodoloogiat, mille alusel viis Tallinna Ülikool läbi Eesti koolitajate digioskuste alase koolitusvajaduse uuringu. Enne seda, kui 2020. aastal kogu õppimine veebi üle läks, juba 2019. aasta alguses tabasin ma veebiseminaride ja Zoomi kasutamise koolituste vajadust Eesti turul ning tegin vastava ettepaneku kolleegidele koolituse väljatöötamiseks. Nii toimus meie esimene avatud veebiseminaride koolitus 2019. aasta kevadel veel kontaktõppena, kus ei pidanud distantsi hoidma ja kus sai õppija juurde minna ja näidata tema ekraanil, kuhu vajutada tuleb. Igal aastal koondan ma ka koolitajate kogukonna ettepanekuid mittekongressi teemade osas.</p>
<p>Viide tõendus- materjalile</p>	<p>Tõendusmaterjalid:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Eesti täiskasvanute koolitajate kompetentside avaldumine digikeskkonnas toimuvatel koolitustel ja nende koolitusvajadus – uuringu lähteülesanne, s.h. metodoloogia. - Koolitajate mittekongressi ideekorje - Õppimisoskuste koolituste registreerimismvorm - Väljavõte õppimisoskuste koolituse registreerimismvormi vastustest - Aeternumi refleksioonikoolituse eelneva õppija eneseanalüüsi vorm
<p>1.2 Koostab, analüüsib ja arendab väljundipõhiseid õppekavasid (vt lisa 2 Kutsestandardis kasutatud terminid), lähtudes sihtgrupi õpivajaduste analüüsist ja kavandab ressursid õppekava elluviimiseks.</p>	
<p>Kompetentsi tõendamise</p>	<p>Õppekavade koostamine, ehk koolitusprotsessi kavandamine on tegevus, mida ma tõesti naudin. Sõltuvalt olukorrast võib õppekava koostamine alata erinevatest aspektidest: teemadest, mida tahaks jagada ehk mu enda kompetentsist; grupi soovist midagi õppida või tellija probleemist, mida soovitakse lahendada – ehk koolitusvajadusest; kuid alati on õppekava kui dokumendi koostamisel keskne kolmnurk eesmärk-koolitusvajadus-ressursid.</p> <p>Koolitustel kus õpetan õppekava koostamist ütlen alati, et kõige tähtsamal kohal üldine eesmärk ja õpiväljundid ja just õpiväljunditele pühendan ma koolituse mahust kõige rohkem aega. Miks, sest eriti sellele koolitajale, kes on oma karjääri alguses on oluline, et tal on selged sihid, saavutatavad tulemused, mida silmi ees pidada muude õppekava osade sõnastamisel ehk õppeprotsessi kavandamisel. Minu jaoks on õpiväljundite sõnastamisel väärtuseks mitte ainult olemasolevatest nõuetest ja headest tavadest lähtumine, vaid jagan koolitajaks õppijatele oma väärtust, et õppeprotsess peab olema tähenduslik, kus vastavalt Dee Finki taksonoomiale on lisaks baasteadmistele, praktilisusele, seoste loomisele on omal kohal ka inimlik mõõde, iseenda tundma õppimine ja õppima õppimine. Seda kõike aitavad läbi mõelda just õpiväljundid ja nende sõnastamisel kasutatavad õpiverbid.</p> <p>Tellijal pakkumuskutsed või koolitushanked võivad olla väga erineva detailsuse astmega. Tulenevalt tellija määratud tingimustest, võimalusel saades lisainfot kavandatava koolituse kohta ning arvestades olemasolevat teadmist antud sihtgrupi kohta (muu hulgas näiteks kutsestandardid, OSKA valdkondlikud uuringud vmt), kujuneb pakkumuse osana ka esmane väljundipõhine õppekava. Kui pakkumus on heaks kiidetud, toimub õppekava täpsustamine läbirääkimiste käigus ning arvestades konkreetse õpegrupi kohta saadud teavet. Sellele järgneb vajaliku ressursi täpne kavandamine olemasolevate tingimuste piires. Nii näitena toodud Archimedese koolituse pakkumus oli koostatud kahe koolitaja kaasamist silmas pidades kuid pärast pakkumuse valmimist selgus, et koolitus tuleb läbi viia siiski ühe koolitajaga.</p>
<p>Viide tõendus- materjalile</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Minu koostatud õppekavad näiteks: Täiskasvanud õppijat toetavad õppemeetodid täiskasvanute koolituses, Kaasaegsed õppemeetodid ja digivahendid koolituste läbiviimiseks, Õppimise toetamine. • Archimedese õppimise toetamine pakkumus + õppekava

<p>1.3 Valmistab ette konkreetse koolituse sisu ja metoodika, lähtudes sihtgrupi ja õpperühma vajadustest ja õppekavas fikseeritud õpiväljunditest ja varasemast tagasisidest. Loob koolituse sisu ja uuendab/kaasajastab seda lähtuvalt valdkonna arengust. Juhendab ja nõustab koolituse sisu ettevalmistamist ühe või mitme õppekava kontekstis, lähtudes valdkonna vajadusest muuta ja/või uuendada õppekava.</p>	
<p><i>Kompetentsi tõendamine</i></p>	<p>Pöördun siin taas õppimisostkuste koolituse juurde, sest selle õppekava ei olnud minu koostatud. Sain ettepaneku panustada koolitajana siis, kui projekt oli juba heaks kiidetud. Minu ülesandeks oli kahe aasta jooksul viia läbi kümme 66-tunnist koolitust kolmes linnas ja kahes keeles. Iga grupi jaoks koostas ma õppekava alusel koolitusprogrammi, mis sisaldas lisaks konkreetseid kuupäevi ja kellaaegu, mille alusel toimus koolituse reklaam ning õppija sai otsustada, kas antud koolitus tema ellu mahub. Kõikidel sama õppekava alusel toimunud koolitustel on olnud erinev toimumiskordade sagedus ja koolituskohtumiste kestus. Ühest küljest iga uue koolitusprogrammi koostamisel arvestasin eelmise grupiga saavutatud tulemusi ja õppeprotsessi analüüsi, teisest küljest pidin arvesse võtma logistilise aspekte nagu transport, koolitusruum jmt.</p> <p>Kahe aasta jooksul olin kogunud väga suure hulga materjale ja vahendeid, mis olid seotud koolituse teemadega ning lisanud neid õppijatele jagamiseks koolitusmaterjalide tahvlile. Näiteks uute OSKA valdkondlike uuringute ilmnmisel olen järgnevaid gruppe nendest teavitanud, edu.ee veebilehel ametite võrdluse tööriista ilmumisel võtsin selle kasutusele ühe rühmatöö tarbeks, samas projekti jooksul olid mõned allikad ka ära kadunud – näiteks Psühobussi blogipostitused või HITSA e-kursuste repositoorium said selle ajaga suletud ja hilisemad koolitusgrupid ei saanud neid enam enesearendamiseks kasutada.</p> <p>Lisaks õppekavadele, mida olen koostanud täiesti iseseisvalt, olen panustanud ka paljude õppekavade koostamise meeskondadesse ning andnud sisendit nii Vestifex kui Innoowise koolitaja koolituse õppekavadesse. Minu juhitud oli ka Targa töötaja tööriistakasti õppekava väljatöötamise protsess. Vestifexi koolitaja koolituse raames on minu vastutada koolituse osa, kus õpime õppekava koostamist, seega igas koolitusgrupis juhendan ja nõustan ma keskmiselt 10 õppijat.</p>
<p><i>Viide tõendusmaterjalile</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Õppimisostkuste koolituse koolitusprogrammid. Näide 1, Näide 2, Näide 3. • Targa töötaja tööriistakast • Vestifex ja Innowise koolitaja koolituse õppekavad
<p>1.4 Koostab ja/või kohandab õppematerjale, lähtudes õppekavast ja või koolitusprogrammist, teema käsitlemise loogikast ning õppekeskkonna võimalustest. Viitab korrektselt allikatele, arvestades autoriõigusi. Juhendab ja nõustab õppematerjalide koostamist.</p>	
<p><i>Kompetentsi tõendamine</i></p>	<p>Viimastel aastatel eelistan ma digitaalseid õppematerjale ning muid materjale, näiteks paberkandjal jaotuslehti kasutan ma nii vähe kui võimalik ja nii palju kui vajalik. Ühe näitena toon Lua Metsanduskoolis läbi viidud väljundipõhise hindamise koolituse õppematerjali, mis on koostatud digitaalselt, kuid nendest materjalidest vajalikud osad printisin õppijatele välja kohapealseks tööks, sest oli osa õppijaid, kes eelistas töötada paberkandjal materjalidega. Lisatud materjalides on toodud ka viited kasutatud allikatele.</p> <p>Tulenevalt enda kogemusest, kompetentsist ja koolitusvaldkonna üldisest arengust, juhendan ja suunan viimasel ajal õppijaid just digitaalsete õppematerjalide koostamisel. Näiteks toimus 2020. aasta suvel koostöös pikaajalise partneri OSCE-ga zoomikoolitus Türkmenistani piirivalve õppeasutuste õppejõududele ja koolitajatele õppimist toetavate digivahendite kasutuselevõtuks. Koolituse viisin läbi koos haridustehnoloogist kolleegiga, kellega olid meil teemad jaotatud vastavalt meie tugevimatele kompetentsidele. Antud koolitusel, nagu ka paljudele teistel, juhendasin ja nõustasin õppijaid õppematerjalide koostamiseks Canva, Padlet, Zeetings, Coggle, Typeform, Visme ja muude taoliste digivahendite abil, et need toetaksid enim täiskasvanud õppijat.</p>
<p><i>Viide tõendusmaterjalile</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Lua Metsanduskooli väljundipõhise hindamise koolituse õppematerjalid • OSCE Täiskasvanud õppijat toetavad digivahendid. (distsantskoolitus Zoomis)
<p>2. Õppeprotsessi läbiviimine</p>	
<p>2.1 Selgitab õppijatele õppekavas ja/või koolitusprogrammis seatud õppe eesmärgid. Toetab õppijaid individuaalsete õpieesmärkide seadmisel, aidates siduda neid õppekavast tulenevate eesmärkidega.</p>	

<p><i>Kompetentsi tõendamine</i></p>	<p>Õppimisoskuste koolitusel toimub õppekavas sõnastatud õpiväljundite selgitamine ja õppijate individuaalsete eesmärkide seadmine mitmeetapiliselt. Eelkõige tutvuvad õppijad koolituse eesmärkidega enne koolituse algust ja sõnastavad oma õpivajadusi, probleeme ja väljakutseid, mille lahendamiseks nad koolitusele tulevad. Seejärel töötame õppekava koos läbi esimesel kohtumispäeval kasutades valgusfoori meetodit ja igalt õppijalt ootan täpsustavaid küsimusi õppekava kohta. Räägime läbi, milline saab olema õppeprotsess, millised on selle koolituse eripärad, millised on ootused õppija aktiivsusele ning milliste tulemuste, ehk õpiväljunditeni see kõik viib. Samuti räägime kohe läbi ka hindamise meetodid ja -kriteeriumid, et õppijad saaksid häälestuda tulemustele, mida saavutada.</p> <p>Seejärel kas samal või järgmisel õppepäeval tutvustan õppijatele SMART eesmärgistamise meetodit, nad sõnastavad oma õpivajaduste alusel konkreetseid, mõõdetavaid, saavutatavaid jmt eesmärke, mille lihvimisel ma nõustan neid ja juhendan. Seejärel ühe ülesandena tuleme eesmärkide juurde tagasi ja pidades silmas SMART eesmärki ja arvestades koolituse ajakava, koostavad õppijad isiklikke visuaalseid tegevuskavu oma õpieesmärgi saavutamiseks koolituse jooksul multifilmi meetodi abil. Lisaks eesmärkidele ja nende saavutamiseks vajalike sammude mõtestamisele, analüüsivad õppijad samuti võimalikke õpibarjääre, mis võivad neid soovitud rajalt kõrvale viia või peatada ning viise, kuidas neid takistusi ennetada või vältida.</p> <p>Pidades silmas õppijate üsna madalat teadlikkust õpiväljundite, täienduskoolituse õppekavade ja koolitusasutusele esitatavate nõuete kohta ning väga vabades turutingimustes tegutsevate koolitusettevõtete ebaühtlast kvaliteeti, ajendatuna HTM ning EKKA välja töötatud täienduskoolituse lävendipõhisest hindamissüsteemist, töötasime me EPALE Eesti Keskuse ja Eesti Töötukassa koostöös avatud õppevara nimega „Vali koolitus targalt“. Selle eesmärk on makro, ehk terve Eesti ühiskonna tasandil aidata mõista paremini m.h. isiklike õpieesmärkide ja koolituse õppekavas kirja pandud õpiväljundite omavahelist kooskõla. Selle eesmärgi saavutamiseks oleme loonud õppevideo ja töölehe, mida saab õppija kasutada iga kord koolituse valikul ja erinevate koolituste võrdlemisel.</p>
<p><i>Viide tõendusmaterjalile</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • „Vali koolitus targalt“ õppevara • Õppimisoskuste koolituste koolitusprogramm
<p>2.2 Rakendab erinevaid võtteid õppimist toetava keskkonna loomiseks, kaasates õppijaid. Kujundab õppimist soodustava füüsilise, vaimse ja sotsiaalse keskkonna ka keerukates tingimustes, kasutades oma loovust ja kogemust.</p>	
<p><i>Kompetentsi tõendamine</i></p>	<p>Õpikeskkonna kujundamisel püüan ma luua parimaid tingimusi, arvestades õppijate eripära, õppe eesmärke ja olemasolevaid ressursse. Füüsilise keskkonna puhul eelistan ma, et õpiruum oleks piisavalt avar, et õppijatel oleks ruumis istumiseks, kõndimiseks ja seismiseks ilma, et peaks mööbli ümber paigutama. Sõltuvalt individuaalse, paaris- ja rümatöö osakaalust ja koolituse ajakavast eelistatuid laudade paigalduse moodused on minu jaoks U-kujuline ja 4-6 liikmeliste rühmade kaupa. Selliselt saab ruumi kasutada võimalikult otstarbekalt ilma, et peaks mööbli asetust muutma ja see sobib väga paljude meetodite läbiviimiseks. Sellises ruumis on mugav õppijaid kaasata, toetada nende grupina kujunemist ning võimaldama vajadusel neile ka tingimusi iseseisva töö jaoks. Rääkimata kõikidest hügieeni ja füüsilise heaolu faktoritest, olulisel kohal on minu jaoks ka ruumi ligipääsetavus. Võimalusel harrastan õuesõppe võimaldamist nii koolitajate koolitusel kui õppimisoskuste koolitusel, et mõlemad sihtrühmad õpiksid seda enam väärtustama.</p> <p>Vaimse keskkonna loomiseks olen näiteks õppimisoskuste koolituse puhul kogunud väga suure hulga erinevaid kasulikke ja praktilisi materjale lisaks nendele, mida jõuame koolituse käigus läbi töötada ning võimaldanud ligipääsu kõikidele õppematerjalidele igale õppijale algusest peale. See on andnud väga hea tulemuse, sest erinevad õppijad on lähenenud materjalidele väga erinevalt. On olnud näiteid, kus õppija töötaski läbi koolituse jooksul kõik minu kogutud materjalid, sest tal oli aega ja huvi teema vastu nii suur. On olnud õppijaid, kes töötasid läbi konkreetse õppepäeva eel kõik selle päeva materjalid ja tulid koolitusele juba ettevalmistatuna. Oma lähenemises püüan toetada õppija uurivat ja kriitilist mõtlemist, esitan küsimusi ja väljakutseid, mille lahendamiseks peab piisavalt vaimselt pingutama.</p> <p>On olnud vaja kohandada ümber füüsilist keskkonda ka tavapäraest keerukamates tingimustes. Näiteks selle sama koolituse puhul oli õppekava koostatud ja heaks kiidetud selliselt, et õppekava koostaja nägemuses pidi iga õppija koolituse käigus saama ühe tunni individuaalset õppenõustamist. Õppekavas oli aga kirja pandud koolitaja töötundide arv, ehk ühest tunnist ühele õppijale sai 16 tundi õppenõustamist kogu grupile. Kui esimese kahe grupiga toiminis ma algse plaani – individuaalse</p>

	<p>nõustamise järgi, siis pärast rahastajalt tagasiside saamist oli järgnevatel gruppidel vaja õppeprotsessi suures osas ümber kujundada. Nii lähenesin loovalt ja rakendasin kovichiooni meetodil grupikonsultatsioonide läbiviimist, mis osutusid mitmekordselt kasulikumaks igale grupiliikmele kui algne plaan ette nägi.</p> <p>Koolitusel aktiivne ja õppijal passivseks info vastuvõtjaks jäämist takistav lähenemine soodustas suurepäraselt ka sotsiaalse õpikeskkonna loomist, kus õppijad toetasid üksteist ning suhtlesid ka väljaspool koolitust, jagasid õppematerjale ning aitasid vastastikku koolituse viimaseks ülesandeks – õppimise festivaliks ette valmistada Paljud õppijad on loonud ka suhtlusgrupe sotsiaalmeedias ning korraldanud ühisalgatusi.</p>
<i>Viide tõendusmaterjalile</i>	
<p>2.3 Juhib õppeprotsessi, pidades silmas õppekavast tulenevaid ja õppijate individuaalseid õpieesmärke. Viib vajaduse korral sisse muudatusi õppe etappide järjestuses ja töövormides, kaasates õpperühma ja arvestades iga üksiku õppija vajadusi.</p>	
<i>Kompetentsi tõendamine</i>	<p>Igale õppimisoskuste koolituse koolitusgrupile koostas ma eraldi koolitusprogrammi, aja- ja asjakohastas õppematerjale. Siiski, kui grupp oli füüsiliselt koos ja õppetöö oli alanud, juba esimesel päeval, kus tegelesime grupi loomise, grupiprotsesside käivitamise, kokkulepete sõlmimise, individuaalsete eesmärkide seadmise ja protsessist ülevaate saamisega võis ilmned, et just sellel grupil on vaja näiteks eesmärgistamisele pühendada tunni aja võrra rohkem aega. Sel juhul tekkis vajadus koolitusprogrammi täpsustamiseks ja nii võis see koolituse jooksul toimuda veel mõnel korral, et lõpptulemus just selle grupi jaoks oleks parim. Samuti kui õppijate SMART-eesmärgid ja multifilmi meetodil koostatud tegevuskavad olid valmis, ka neid kasutasin sisendina, et vajadusel mõnda meetodit asendada või teemade järjestust muuta. Ühe näitena, mis eristas hästi grupe oli prokrastineerimise ehk aeglemise teema – osade gruppide puhul tekitas see väga suurt elevust ja iga teine õppija ütles, et see on tema jaoks väga aktuaalne teema, osade gruppide puhul aga ei tundud selle teema vastu suurt huvi. Sellest tulenevalt sain ma kohandada ajakasutust sama teemaploki raames, pühendades rohkem tähelepanu vajalikele teemadele.</p>
<i>Viide tõendusmaterjalile</i>	
<p>2.4 Kavandab ja juhib õpet lähtuvalt õpi-, grupi- ja isiksusliku kasvu protsessidest, soodustades iseregulatsiooni tekkimist õpperühmas. Algatab ja juhib tegevusi vastupanu ületamiseks õpperühmas, kasutades konfliktolukordi õppimise allikana.</p>	
<i>Kompetentsi tõendamine</i>	<p>Olles ühe õppimisoskuste koolituse õppekava kahe aasta jooksul läbi viinud 10 koolitust erinevates linnades ja erinevatele gruppidele järeldan, et grupis, kus on õppijate taust heterogeensem, ehk nende vanuseline, sooline, hariduslik, sotsiaalne staatus on erinev ja grupis on ka kõrgelt haritud inimesi – tulevad õppijad kogu rühmana paremini toime erinevate teemade ja ülesannetega. Samas võib see teatud hetkedel olla sobivaks pinnaseks konfliktide (näiteks õppimisele vastupanu) tekkimisele mõnes õppijas. Gruppides aga kus on taust sarnane, on märksa kõrgem kohesivsus, kuid edasiminekuks vajab selline grupp märksa rohkem tuge ja suunamist. Sellise info koolitusele eel registreerimisvormiga kogumisega saan ma teha vajalikke korrekture oma plaanides juba enne koolituse algust.</p> <p>Õppimisoskuste koolitusel kasutasin ma esimesel koolituspäeval alguses paljude õppijate jaoks ebatavaliseks osutunud lähenemist, kus eelkõige tegelesime me omavahelise tutvuse, mälu treenimise ja sotsiaalsete barjääride eemaldamisega selle asemel, et ma koolitajana räägiksin passiivselt istuvatele õppijatele, mida me nüüd tegema hakkame. Pühendades 3 akadeemilist tundi 66-st erinevatele viisidele kuidas oma kaasõppijate ja koolitajaga tuttavaks saada, saavutasin ma olukorra, kus esimesest päevast oli grupp käivitunud ja asunud kostööle. Selliselt ei olnud meil takistusi ka keerukamate rühmatööde tegemisel ning õnnestus ennetada ka suuremaid konflikte ja suuresti ka õpibarjääride ilmnemist.</p> <p>Koolitustel oli hulga näited selle kohta, kuidas koolituse alguses ütlevad mõned õppijad, et nad kindlasti ei esine, oli üksikuid, kellel oli ka paaniline hirm ja kes iga sõnavõtu ajal puhkesid nutma ja neid, kes kuni esinemise päeva hommikuni ei soovinud avalikult esineda, olles saanud grupi toe teevad ära väga heal tasemel ettekande.</p>

	<p>Ühes grupis üks väga kõrgelt haritud, kuid väljateeninutud puhkusele jäänud õppija, kelle jaoks oli oluline näidata kogu grupile oma kompetentsust seisis silmitsi ettearvamatute tehniliste takistustega oma esinemise alguses, kuigi oli valmistunud erinevateks tehnilisteks võimalusteks. Julgustasime ja toetasime teda koos grupiga ning ta tegi väga huvitava ettekande oma ekspertiisist tulenevalt, kuid tema ja kogu grupi jaoks oli see oluline õppimise koht, kus ta tajus ennast ebakindlalt ning tal tekkis võimalus mõista paremini teisi antud õppegrupis õppivaid inimesi. Kaasõppijad nägid aga, millised riskid võivad seada ohtu ka väga põhjaliku ettevalmistuse ja õppisid neid ennetama.</p>
Viide tõendusmaterjalile	
2.5 Koostab hindamisjuhendi ja hindab õpiväljundite saavutamist. Arendab hindamise metoodikat ja juhendab teisi koolitajaid.	
Kompetentsi tõendamine	<p>Hindamisjuhendi, ehk hindamismeetodite ja -kriteeriumide koostamine on väljundipõhise õppekava lahutamatu osa. Hindamismeetodite valikul lähtun ma üldjuhul põhimõttest, et need peavad olema sarnased või samad õppemeetoditele, et hindamine oleks integreeritud õppeprotsessi osa. Täiskasvanud õppija jaoks töölases- või üldoskuste alases täienduskoolituses on selline protsess ootuspärasem, nagu ka mitte-eristav hindamine. Võimalusel kaasan ma õppijaid hindamisse, võimaldades vastastik- ja enesehindamist. Raskem on neid kaasata hindamismeetodite ja -kriteeriumide sõnastamisse, kuid olen olnud selliste õppekavade loomise juures, kus õppija saab ise valida, kas tõendab õpiväljundi olemasolu ühe või teise meetodi abil. Näiteks õppimisoskuste koolituse puhul ühe osa hindamisest teevad õppijad läbi ise – eluratta põhimõttel minu koostatud graafikul saavad nad hinnata õpiväljundite saavutamist 10-pallisel skaalal ja näha visuaalselt, millistes aspektides on neil vaja jätkata enesearengut.</p> <p>Teiste koolitajate juhendamise näitena võin tuua eelmisel aastal Luua Metsanduskooli kahepäevast väljundipõhise alast koolitust ja ka 2019. aastal nelja HTM korraldatud täiskasvanud õppija tasemeõppes koolituse raames hindamise temaatika käsitlust. Ka meetodite alastel koolitustel nagu ka digivahendite alastel on mu õppekavas omal kohal hindamismeetodid ja digivahendid hindamise toetamiseks. Viimaseks suuremaks hindamismetoodika alase juhendamise protsessiks võib pidada ka Targa tööotsija tööriistakasti õppevara õppekava koostamist.</p>
Viide tõendusmaterjalile	<ul style="list-style-type: none"> • Hindamisjuhendid minu koostatud õppekavades näiteks: Täiskasvanud õppijat toetavad õppemeetodid täiskasvanute koolituses, Kaasaegsed õppemeetodid ja digivahendid koolituste läbiviimiseks, Õppimise toetamine. • Luua Metsanduskooli hindamiskoolituse õppekava hindamisjuhendid ja teiste koolitajate juhendamine hindamise teemal. • Minu loodud eluratta põhimõttel õpiväljundite enesehindamise meetod õppimisoskuste koolitusele.
3. Õppeprotsessi analüüs ja hindamine	
3.1 Kogub õppijatelt, kaaskoolitajatelt ja teistelt sidusgruppide liikmetelt arvamusi õppeprotsessi kohta, valides selleks sobivaimad meetodeid. Tegeleb metoodikate arendamisega ja juhendab teisi koolitajaid selles valdkonnas.	
Kompetentsi tõendamine	<p>Õppeprotsessi käigus ja vahetult õpituatsioonis on mul fookuses verbaalne ja mitteverbaalne tagasiside, kasutan ka grupi vaatluse meetodit. Lühemate koolituste lõpus ja koolituspäeva lõpus küsin võimalusel tagasisidet näiteks „Lõpeta laused“ meetodil, kasutan selleks jututäringuid, mitmekesiseid metafoorkaarte, telegrammi meetodit. Vajadusel pikemate koolituste käigus võin koguda ka kirjalikku tagasisidet, mida saab arvesse võtta näiteks järgnevate koolitusmoodulite kavandamisel.</p> <p>Tavapäraseks on kujunenud kirjaliku tagasiside küsimine pärast koolituse lõppu veebipõhise küsitluse meetodil. Näiteks õppimisoskuste koolitusel iga koolituse kohta kogusin ma tagasisidet ühe ja sama ankeedi kasutades, mis tagas kõikide koolituste puhul andmete võrreldavuse.</p> <p>Kaaskoolitajatelt ja näiteks koolituse tellijalt või projektijuhilt jooksva ning kokkuvõtva tagasiside saamiseks ning õpiprotsessi analüüsiks on seni olnud tõhusaim meetod koosoleku läbiviimine.</p> <p>Tagasiside kogumise metoodika arendusega – uutes tingimustes uuteks eesmärkideks teadaolevate</p>

	<p>meetodite kasutamiseks nende kohandamine, kombineerimine – tegelen ma praktiliselt iga mahukama koolituse puhul, võttes arvesse koolituse eesmärgi, kestust, enda seatud kriteeriume ning mõistagi tellija esitatud ootusi. Näitena toon õppimisostkuste koolitusel kasutatud tagasiside kogumise meetodikat, kus lisaks ülalpool nimetatud meetoditele kasutasin lisaks näiteks „In-Learning“ refleksioonilauamängu. Teisi koolitajaid juhendan ja nõustan näiteks koolituste ettevalmistamisel ja õppekava koostamisel, kui see toimub meeskonnatöona või olen seda teematikat käsitlenud ka koolitajate koolitusel.</p>
Viide tõendus- materjalile	<ul style="list-style-type: none"> • Õppimisostkuste koolituselt nimetatud hindamismeetodid – jututäringud, metafoorkaardid (fotodel), lõpeta laused • In-Learning Erasmus+ projekti raames Vestifexi juhtimisel loodud lauamäng – näide ühelt meetodite koolituselt (fotodel) • Juhendamise tõendusmaterjalina Luua Metsanduskooli koolituse õppekava.
3.2 Analüüsib ja üldistab õpitulemusi ning edaspidiseid õpi- ja arenguvajadusi, kasutades sobivaid analüüsimeetodeid, vajadusel otsib lisateavet.	
Kompetentsi tõendamine	<p>Õpitulemuste analüüs oli lahutamatuks osaks õppimisostkuste koolituste käigus kus iga koolituse kohta koostas ma ülevaate koolituse rahastajale. Antud ülevaadete puhul ei keskendunud ma aga otseselt edaspidisele koolitusvajadusele, sest selle järgi ei väljendanud ootust tellija, kuid õppijate tagasiside analüüsi tulemusel tihti ilmsel, et nad sooviksid jätkukoolitusel osaleda. Analüüsis meetodit kasutasin enim võrdlemist, interpreteerimist, üldistamist ja sünteesi.</p> <p>Juhul, kui tellija on vastava ootuse väljendanud või antud sihtgrupi puhul on potentsiaali jätkata koolitus- või arendustegevustega, siis toon analüüsis välja ka edaspidiseid õpi- ja arenguvajadusi, tuginedes koolitusvajaduse analüüsi tulemusel ja koolitusgrupiga töötades saadud sisendile. Näiteks Luua Metsanduskooli hindamisalase koolituse kokkuvõttes toon ma konkreetselt välja, millised võivad olla edaspidiselt vajalikud koolitused antud õppeasutuse koolitajatele.</p> <p>Õppimisostkuste koolituste lõppedes korraldasin ma täiendava uuringu kõigi kahe aasta jooksul koolituse tunnistusega lõpetanute seas hindamaks koolituse tulemuslikkust. Minu sooviks oli teada saada, kuidas nad hindavad küsitlusele vastamise hetkel oma kompetentse koolituse õpiväljundite põhjal ning mis on õppijate elus muutunud koolituse tulemusel, aga lisaks soovisin hinnata, mis aitas neid õppeprotsessi käigus. Uuringu viisin läbi veebipõhiselt ja kogusin kokku vastuseid 64 õppijalt 96-st, kes koolituse edukalt läbisid. Võrdlesin, tõlgendasin, analüüsisin ja interpreteerisin andmeid ning nende põhjal koostasid ettekande.</p>
Viide tõendus- materjalile	<ul style="list-style-type: none"> • Õppimisostkuste koolituse küsitlusankeet ja täidetud tagasiside näide • Tagasiside kokkuvõte Õppimisostkuste koolituse rahastajale • Õppimisostkuste tulemuslikkuse hindamise osalemise kutse ja link ankeedile • Õppimisostkuste koolituste tulemuslikkuse hindamise uuringu tulemused, nende analüüsi tulemused ja ettekande materjalid. • Luua Metsanduskooli koolituse kokkuvõte
3.3 Sõnastab hindamiskriteeriumid ja hindab õppeprotsessi. Arendab hindamise meetodikat ja juhendab teisi koolitajaid.	
Kompetentsi tõendamine	<p>Õppimisostkuste koolitusel olid õppeprotsessi hindamise kriteeriumiteks minul iseendale seatud kaks peamist kriteeriumi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. koolituse vastavus õppekavale ja koolitusprogrammidele (teemad, maht, ajakava jmt), õpiväljundite saavutamine 2. Õppegrupi omavaheline koostöö ning suhtlus koolitusel ja väljaspool <p>Nende kahe kriteeriumi alusel sain ma hinnata koolituse õnnestumist, eesmärkide saavutatust, valitud meetodika sobivust. Lisaks oli rahastaja poolt seatud kriteeriumiks õppijate osalus ja püsivus ning minimaalne koolituse lõpetajate arv. Selline kvantitatiivne mõõdik andis mulle tihti täiendava motivatsiooni hoida igat õppijat kaasatuna, aktiivsena, toetada teda ja soodustada tema püsivust õppegrupis. Neid kolme kriteeriumit analüüsisin ja hindasin iga koolituse kohta koostatavas kokkuvõttes.</p> <p>Täiendavateks hindamiskriteeriumideks antud koolituse kohta sõnastasin usalduse, siiruse ja õigluse</p>

	atmosfääri koolitustel. Selle hindamiseks viisin läbi koolituse tulemuslikkuse uuringu. Uuringu tulemusi tutvustasin Connector 2020 õppesündmusel, kus jagasin lisaks kogemustele ka soovitusi koolitajatele metoodika ja õppeprotsessi hindamise osas.
<i>Viide töendusmaterjalile</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Tagasiside kokkuvõtte Õppimisostuste koolituse rahastajale • Õppimisostuste tulemuslikkuse hindamise osalemise kutse ja link ankeedile • Õppimisostuste koolituste tulemuslikkuse hindamise uuringu tulemused, nende analüüsi tulemused ja ettekande materjalid. • Connector 2020 ettekande videosalvestus
3.4 Teavitab seotud isikuid koolituse tulemustest ja järeldest (hinnangud, edasine tegevus, muudatusvajadused jm asjassepuutuv), juhindudes kaasamise ja koostöö põhimõtetest	
<i>Kompetentsi tõendamine</i>	<p>Õppimisostuste koolituste kokkuvõtteid edastas projektijuht rahastajale iga koolituse kohta. Õppimiskoolituste tulemuslikkuse kohta kogutud andmete analüüsi alusel koostatud ettekandega esinesin 17.12.2020 ettekandega rahvusvahelisel haridussündmusel Connector 2020, et teavitada saavutatud tulemustest kolleegide. Teavitasin Connectorist ka koolituse lõpetanud, et nad saaksid soovi korral sellest osa võtta ja uuringu tulemustega tutvuda. Connectorist võtsid osa ka koolituse korraldajad ja rahastajad ning teised koolitajad, kes selles suures projektis panustasid, tänu sellele sain teavitada ka neid ja jagada oma kogemusi nii koolituste läbiviimisest kui ka tulemuslikkuse hindamisest.</p> <p>Lua metsanduskooli koolituse kokkuvõtte edastas kooli juhtkonnale, koolituse korraldajale ning palusin edastada kõigile osalejatele. Samamoodi toimin ka teiste koolituste puhul, kus see on asjakohane.</p>
<i>Viide töendusmaterjalile</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Tagasiside kokkuvõtte Õppimisostuste koolituse rahastajale • Õppimisostuste tulemuslikkuse hindamise osalemise kutse ja link ankeedile • Õppimisostuste koolituste tulemuslikkuse hindamise uuringu tulemused, nende analüüsi tulemused ja ettekande materjalid. • Connector 2020 ettekande videosalvestus • Luu Metsanduskooli koolituse kokkuvõtte
4. Arendus-, loome- või teadustegevus täiskasvanuhariduse valdkonnas	
4.1 Panustab täiskasvanuhariduse valdkonna arendus-, loome- või teadustegevusse. Esineb ettekannetega, levitab arendus-, uurimis- ja loometöö tulemusi, kirjutab ja publitseerib artikleid, õpikuid, raamatuid jm täiskasvanukoolituse alast kirjandust.	
<i>Kompetentsi tõendamine</i>	<p>Viimaste aastate minu jaoks väga oluline võimalus panustada täiskasvanuhariduse valdkonna arengusse oli kandideerimine ja valituks osutamine Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuur (EKKA) Täienduskoolituse kvaliteedi hindamise ekspertrühma liikmeks, kelle ülesanne oli anda sisendit ja hinnanguid väljatöötavale koolitustegevuse kvaliteedi lävendipõhise hindamise süsteemile.</p> <p>Teadustegevusse täiskasvanuhariduse valdkonnas olen pärast magistriõpingute lõpetamist saanud panustada vähe ja pigem uuringutele vastajana, mitte läbiviijana, kuid 2020. aastal pean oma suureks saavutuseks selle osas enda koostatud „Eesti täiskasvanute koolitajate kompetentside avaldamine digikeskkonnas toimuvatel koolitustel ja nende koolitusvajadus“ uuringu lähteülesande ja hanke tehniliste tulemuste koostamise, s.h. uuringu eesmärgi, probleemi, sihtgrupi ja valimi, uurimismeetodite ehk metodoloogia kavandamine. Uuringu hanke võitjaks osutus Tallinna Ülikool. Antud uuringu tulemustele tuginedes saavad täiskasvanuhariduse valdkonda arendustegevusi nii EPALE keskus Eestis, ETKA Andras, Haridus- ja Teadusministeerium, HARNO kui ka Tallinna Ülikool ise, seega on uuringul laiapõhjaline mõju kogu täiskasvanuhariduse valdkonnale Eestis.</p>
<i>Viide töendusmaterjalile</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Aktiivne panus täiskasvanukoolituse, -hariduse valdkonnas, publikatsioonide loetelu ja ettekanded konverentsidel on loetletud esitatud CVs. Mõned konverentside ajakavad: <ul style="list-style-type: none"> ○ Läti teaduskonverents ○ Horvaatia andragoogika sümposium • Link TLÜ uuringu lähteülesandele ja uuringule valmiskujul

	<ul style="list-style-type: none"> • EKKA veebilehe kuvatõmmis
4.2 Võtab osa diskussioonidest (üleriigiline ja rahvusvaheline tase, erialaliidud, katusorganisatsioonid vm), tehes ettepanekuid täiendusteks ja/või muudatusteks elukestvat õpet reguleerivatesse dokumentidesse	
<i>Kompetentsi tõendamine</i>	<p>Oma missioonist andragoogina ja ametikohast EPAL ning Europassi Eesti keskuste juhina on minu töö oluliseks osaks rahvusvahelistes diskussioonides osalemine Euroopa Komisjoni ja teiste liikmesriikide vahel. Osalen Eesti poolse asendusliikmena ka Euroopa Komisjoni juures alalises Europassi nõukojas (Advisory Group), kus olen viimasel kahel aastal asendanud HTMi esindajat. Minu ülesandeks on seal edastada Europassi keskuse seisukohti kavandatavatele muudatustele (s.h. uue Europassi keskkonna, ESCO, Ploteus, Eures süsteemide arendamise osas). EPAL puhul, olles üks kogenumaid selle projekti juhte kõikide liikmesriikide seast edastan ma tagasisidet ja sisendinformatsiooni nii keskkonna arengute, sidusrühmade kaasamise kui suurürituste korralduse osas.</p> <p>Eesti tasandil olen viimasel ajal esitanud ettepanekuid Täiskasvanuhariduse Nõukogule ja HTMi-le kavandatavate TäKS muudatuste osas lähtudes EPAL sidusrühmade, ehk eelkõige täiskasvanute koolitajate huvidest. Selleks olen edastanud üleskutsed ka kõikidele EPAL liikmetele oma seisukohtade ja arvamuste edastamiseks, et üheskoos nende häält võimendada.</p> <p>Diskussioonide kavandamine ja nendes osalemine on minu töö osaks kujunenud ka EPAL Koolitajate mittekonverentside näol. Igal aastal, viimasel kolmel aastal edukas koostöös ETKA Andrasega, viime läbi ideekorje kogukonna seas ning kogutud ideede läbitöötamise tulemusel kavandame mittekonverentsi sisu, kaasame eksperte, arutelujuhte. Mittekonverentsi korraldamisel on minu vastutusel just programm ja panustajate kaasamine, tehnilise poole eest vastutavad kolleegid. 2020. aastal olin ühe arutelu kaasmoderaator, varasemalt pole seda rolli võtnud, sest ürituse korraldamine on võtnud palju aega. 2019. aastal koostas kvaliteediteemaliste arutelude kokkuvõtte, mille edastas m.h. ETKA ja HTMi-le väljatöötava lävendipõhise hindamise süsteemi loomisel arvesse võtmiseks.</p>
<i>Viide tõendusmaterjalile</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Ettepanekud TäKS-i VTK osas: ettepanek 1 ja ettepanek 2 • EPAL NSS ET ettepanekud HTM TKH-ole vastamiseks EK TKH TGr küsimustikule • Mõistete teemalise kirjaliku arutelu algatamine • Osalemine Europassi AG ja NECide + NSSide ja KOM kohtumistel • Ideekorje tulemused ja mittekonverentsi sisu võrdluseks • Mittekonverentsidel arutelude kavandamine • 2020. mittekonverentsil arutelu modereerimine ja tulemuste esitamine • 2019. aasta mittekonverentsi kvaliteediteemalise arutelu kokkuvõtte
4.3 Osaleb koostöövõrgustike ja töögruppide tegevustes, avaldades arvamust ja tehes ettepanekuid täiskasvanukoolituse valdkonnas ning laiendades võrgustikku. Juhib töögruppe ja/või koostöövõrgustikke, annab ekspertarvamusi.	
<i>Kompetentsi tõendamine</i>	<p>Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuur (EKKA) Täienduskoolituse kvaliteedi hindamise ekspertrühma liikmena olen teinud ettepanekuid kuueliikmelise töörühma koosolekute käigus ning töörühma koosolekutel Täiskasvanuhariduse nõukojaga. Muu hulgas olen ettepanekute fookuses hoidnud täiskasvanute koolitajate professionaalsust ja kutset kui kvaliteedi hindamise olulist aspekti.</p> <p>Osalen regulaarselt ETKA Andrase eestvedamisel toimuvatel koolitajate koostööseminaridel, kus kohtuvad Andrase võrgustiku liikmed, kutsekomisjoni ja hindamiskomisjoni liikmed ja kus tutvutakse teiste kutseandjate praktikaga. Taoline formaat on teatud määral välja kasvanud 2016. aastal toimunud hariduse valdkonna kutse andjate kontaktseminaridest, mille toimumist algatasime me Sirje Plaksiga ETKA Andrasest kui täitsin samaaegselt Kutsekojas Hariduse Kutsenõukogu koordinaatori ja EPAL projektijuhi ülesandeid.</p> <p>Täiskasvanute koolitaja kutsete hindajate seminaridel osalen vastavalt võimalusele ning nii antud formaadis kui ka kutsestandardite uuendamise töörühmas olen teinud mitmeid ettepanekuid näiteks parema 4. kompetentsi sõnastamiseks ja kogukonnas panustamise aspektide arvesse võtmiseks; väljundipõhise õppekava koostamise selgemaks arvestamiseks õppeprotsessi ettevalmistuse kompetentsis; olen olnud ka väga olulise põhimõttelise muudatuse elluviimise toetajaks ja avalikuks kaitsjaks, et mitte pakkuda kutse taotlejatele madalamat kutsetaset.</p>

	<p>Enamasti esitan ettepanekuid koosolekute käigus, kuid on olemas ka mõned e-kirjad, kus on näha minu tehtud ettepanekuid.</p> <p>Lisaks alates 2015. aasta lõpust olen EPLAE Eesti saadikute käivitaja ja juht ning tänaseks on võrgustik kasvanud kuni 12-ne liikmeliseks igal aastal avaliku konkursi tulemusel valitavaks praktikute ja ekspertide koostöövõrgustikuks, kes minu juhtimisel panustab täiskasvanuharduse valdkonna populariseerimisse. Minu ettepanekute põhjal kujuneb ka EPALE keskuse iga-aastane tööplaan ning eesmärgid. Põnevas algatuseks, mis on käima läinud minu tehtud ettepaneku alusel on Äripäeva raadio eetris ilmuv täiskasvanuõppe teemaline saade Õppetund.</p> <p>Minu poole pöörduvad ka erinevad täienduskoolitusasutused ning muud organisatsioonid nende õppekavade osas eksperthinnangute andmiseks. Eraomandis olevatele asutustele antud tagasiside ma ärisaladuse kaitseks ei too, kuid lisan siis viite koolitajate rahvusvaheline raamõppekava TTOP eksperthinnangu, mille tellis minult ETKA Andras.</p>
<p>Viide tõendus- materjalile</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Õppetunni algatuse ettepanek Kutsekoja juhtkonnale ja raadiosaate esialgne kontseptsioon • Ettepanekud EKKAle töörühma liikmena: ettepanek 1 ja ettepanek 2 • Arvamus ja ettepanek kutse hindajatele • Saadikute konkurs ja koosoleku kokkuvõte • TTOP õppekava hinnang
<p>4.4 Juhendab, nõustab ja koolitab madalama kutsetasemega või kutseta koolitajaid. Juhendab ja nõustab organisatsioone inimeste arengu toetamisel.</p>	
<p>Kompetentsi tõendamine</p>	<p>Minu koolitamiskogemusest suure osa moodustab tegutsevate ja tulevaste koolitajate, õpetajate koolitamine. Minu pikaajaline koostööpartner, kellega koos täiksavanute koolitajaid koolitan on Vestifex OÜ, kes on alates 2012. aastast pakkunud täiskasvanute koolitaja väljaõpet Narvas ning viimasel kahel aastal ka Tallinnas. Olen olnud Innowise Koolitajate kompetentsikeskuse koolitaja koolituse õppekava loomise aktiivne liige ning osalenud ka kahe esimese grupi koolitamisel. Olen viinud läbi suure hulga lühemaajalisi koolitusi koolitajatele, õppejõududele, õpetajatele, kutseõpetajatele, täiskasvanute gümnaasiumide õpetajatele, lasteaiaõpetajatele ja teistele õpetavatele inimestele. Olen koolitusi ja töötube läbi viinud Eestis, Lätis, Valgevenes, Tadžikistanis, Venemaal, Horvaatias, digikoolitusena ka Türkmenistanis. 9 aasta jooksul olen panustanud ka Tallinna Ülikooli andragoogika üliõpilaste õpetamise.</p>
<p>Viide tõendus- materjalile</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Koolitajate koolitused <ul style="list-style-type: none"> ◦ Vestifex OÜ ◦ Eesti Sisekoolituse Arendamise Liidu sisekoolitajate koolitus • OSCE kõik koolituste kava 1 ja kava 2 • Aeternumi reflektiivse praktika koolituspakkumus organisatsiooni juhendamise ja nõustamisena ja meenutus koolitusest (foto)
<p>5. Professionaalne enesearendamine</p>	
<p>5.1 Reflekteerib ja hindab enda tegevust õpi-, grupi- ja isiksuslike protsesside juhtimisel, toob välja enda tugevused ja arenguvajadused ning kavandab tegevused enda arendamiseks.</p>	
<p>Kompetentsi tõendamine</p>	<p>Reflekteerimine täiskasvanute koolitaja, projektijuhi ja inimeste juhina on saanud minu töö lahutamatuks osaks. Aeg-ajalt reflekteerin kirjalikult, kui selline vajadus on olemas; väga oluliseks refleksioonivõimaluseks on kovidioonid ja arutelud asjassepuutuvate kolleegidega, kellega üheskoos mõnda projekti ellu viime; kuid viimase aja kõige tõhusamaks meetodiks on minu jaoks osutunud osalemine supervisioonil väljaõppe läbinud superviisori ja Coachi juhendamisel kus saame läbi töötada kogu minu tegevust just grupi- ja isiksuslike protsesside juhtimisel.</p> <p>Minu tugevuseks õpiprotsessis, inimeste ja gruppide juhtimises, lisaks kogemusele ja kriitilisele ning lahenduskesksele mõtlemisele on kindlasti minu empaatia ja grupis ning inimestega toimuvate arengute tajumine. Olen eriti viimastel aastatel tänu õppimisoskuste koolitustele õppinud lähenema väga</p>

	<p>erinevatele inimestele, saavutama nendega kontakti ja leidma viise, kuidas neid õppimises, isiksuslikus arengus ja õpigrupi liikmeks olemises veel enam toetada.</p> <p>Arenguvajadus, mis vahest osutub ka takistavaks teguriks mu jaoks on tunnustuse vajadus. Töötades inimestega, kuid vastutades oma tegevuste eest iseseisvalt ning tegutsedes tihtipeale üksinda, puutun ma kokku nn professionaalse üksildusega, mis toob kaasa ka kolleegidelt või muudelt olulistelt isikutelt tunnustuse saamise, aga ka üldisemalt tagasiside saamise võimaluste puudumise. Huvitaval kombel kipun vahest ka õppijatelt saadavas tagasisides rohkem tähelepanu pöörama nende aspektidele, mis ei ole heakskiitvad või on lausa negatiivsed. Näiteks võin vahest südamesse võtta, kui õppijatelt üldine tagasiside on väga positiivne, aga üks õppija ütleb: „Georgi, sa peaksid rohkem naeratama“. Selline ootamatu kommentaar, mida saad kirjalikult õppijalt pärast koolituse lõppu, olukorras, kus sa ei saa enam selle üle nalja teha ning jätkata koolitust naeratades või selgitades, miks olen olnud nendel päevadel tõsisem, võib panna mind sügavamalt oma tegevuse ja oleku üle reflekteerima. Nende vajaduste osas enesearendamiseks olen leidnud sobiva viisi – supervisiooni, kus professionaalse nõustaja aeg ja tähelepanu on kokku lepitud aja jooksul just minul ning saan temalt vajalikke kriitilisi küsimusi, mille üle mõtiskleda ja lahendusi leida.</p> <p>Jagasin hea meelega oma refleksiooni just õpiprotsesside, õppijate isiksusliku arengu ja õpigrupi toetamisest Connector 2020 töötoa raames kus töötoas lisaks empiirilistele andmetele esitasin ka oma isikliku selles projektis saadud kogemuse refleksiooni.</p>
Viide tõendus- materjalile	Connector 2020 ettekande videosalvestus
5.2 Tegeleb eneserefleksiooniga, hindab oma füüsilist, vaimset ja emotsionaalset seisundit ning võtab kasutusele abinõud tasakaalu saavutamiseks ja säilitamiseks.	
Kompetentsi tõendamine	<p>Alates 2017. aastast on minu töökoormus täiskasvanute koolitajana on hakanud kasvama järjest suuremaks. Sellised arengud on tingitud vajaduse viia ellu muudatused teistes valdkondades, nagu näiteks ajutiselt vähendada oma põhitöö koormust, kui käimas on suuremad koolitusprojektid või siis mõnest tegevusest üldse loobuma. Selliselt oma koormust, oma vajadusi, võimalusi ning pikemaajalisi eesmärke reflekteerides loobusin ma tööst andragoogika õppekava külalisõppejõuna.</p> <p>Teatud hetkel, 2018. aasta lõpuks oli mu töökoormus kasvanud nii suureks, et tundsin, et hakkas lähenema läbipõlemisele. Kuna lisaks töökoormusele oli selle seisundi põhjuseks ka koostöö mõne kolleegiga, olen teinud otsuseid ja lõpetanud sellise koostöö, mis on osutunud mu jaoks emotsionaalselt liigselt koormavaks.</p> <p>Oma füüsilise tervise hoidmiseks harrastan võimalusel rühmatreeninguid. Emotsionaalse heaolu säilitamiseks aitab väga hästi pühendumine perele.</p>
Viide tõendus- materjalile	
5.3 Hoiab end kursis uuemate suundadega täiskasvanukoolituse valdkonnas. Käsitleb ennast õppijana, vastutab enda arengu eest.	
Kompetentsi tõendamine	<p>Kirjeldab, kuidas hoiab end kursis uuemate suundadega oma erialal ja andragoogika valdkonnas ning toob välja, milliseid kompetentse on täiendanud.</p> <p>Töö EPALE keskkonna peatoimetajana Eestis tähendab ühest küljest seda, et kõiki tekste, mida me eesti keeles avaldame loen ma läbi. Teisest küljest on minu ülesandeks leida teemasid ja autoreid ning juhendada neid tekstide kirjutamisel EPALE keskkonnale. Kolmas aspekt on inglise keeles avaldatud sisu leidmine ja valimine, mida tõlgime eesti keelde. Lisaks juba seitsmendat aastat olen täiskasvanute koolitajate professionaalse arengu tippsündmuse- koolitajate mittekonverentsi – eesotsas ning ka osalejaks. Seega on informaalne õppimine saanud mu igapäevase tegevuse lahutamatuks osaks. Lisaks sellele osalen võimalusel koolitustel, konverentsidel ja seminaridel. Viimasel ajal olen keskendunud oma digioskuste arendamisele, hindamiselasele kompetentsile aga ka refleksiooni toetamise oskuste arendamisele.</p>

<p><i>Viide tõendus- materjalile</i></p>	<p>Läbitud täienduskoolitused viimase 5 aasta jooksul</p> <ul style="list-style-type: none"> - 2020 Koolituse disain online-keskkonnas: kuidas õppija aktiivsust hoida? Avatud Meele Instituut - 2019 Assessor Training Session for Erasmus+ Key Action 2 Strategic Partnerships, SA Archimedes, (12 AT) - 2019 Kommunikatsiooni koolitus, Raul Rebane, Eesti (4 AT). - 2018 ja 2019 EPALE täiskasvanuhariduse sidusrühmade rahvusvaheline konverents (16 AT ja 8 AT). Euroopa Komisjon ja EPALE keskused. - 2019 The art to reflect, (30 AT). Nederlands Jeugdinstituut, Netherlands. - 2018 Kutse taotleja kompetentsuse hindajate koolitus, (8 AT). SA Kutsekoda - 2018 „Kutsesüsteem 20“ konverents, (8 AT). SA Kutsekoda - 2018 Esinemiskoolitus videotreeninguga (8 AT). Avaliku esinemise akadeemia - 2017 Adobe illustraator ja Canva tarkvara kasutamine visualiseerimiseks. IT Kolledž. (8 AT) - 2017 „Graafiline lihtsustamine“ (8 AT). Creativity Catcher. - 2015-2020 Koolitajate mittekonverents: (6x6 ak t), EPALE keskus Eestis ja ETKA Andras - 2016 ja 2017 Täiskasvanuhariduse foorum (8 ja 8 AT). ETKA Andras. - 2016 ja 2017 Koolituskonverents 2017 ja 2018 (8 ja 8 AT). Äripäev & Pärnu Konverentsid. - 2016 XV Rahvusvaheline hariduse liidrite foorum (32 AT). Jekaterinburg, Vene Föderatsioon. - 2016 "In-learning" reflection tools seminar (8 AT). Vestifex
--	---